

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **I. J.**, nar., bytem,, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26.3.2012, č.j.

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podanou žalobou žalobce napadal rozhodnutí vydané ČSSZ 26.3.2012 pod č.j., kdy ČSSZ rozhodla tak, že zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ČSSZ z 22.2.2012.

Pokud jde o rozhodnutí ze dne 22.2.2012, tímto rozhodnutím ČSSZ zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zdp“) a s přihlédnutím k čl. 40 a 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále též „nařízení“).

Žalobce s uvedeným rozhodnutím nesouhlasil a uvedl, že tímto rozhodnutím byly porušeny jeho zákonné a ústavní práva zejména předpis Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a bylo i porušeno jeho právo na důstojný život vzhledem na významnou okolnost postavení osoby, které byl přiznán invalidní důchod z důvodu neschopnosti vykonávat pracovní činnost s poklesem této schopnosti o více než 75%. Vzhledem k výše uvedenému

žalobce považoval rozhodnutí ČSSZ za nezákonné a diskriminační z důvodu, že i přesto, že mu bylo přiznáno, že je invalidní z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a poklesu schopnosti vykonávat pracovní činnost o více než 75%, invalidní důchod mu pro nesplnění národních podmínek (zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) přiznán nebyl a nebyly mu přiznány ani jiné dávky, i když podle předpisu Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 na tyto dávky nárok má. Navrhoval proto, aby krajský soud jeho žalobě vyhověl a rozhodl tak, že rozhodnutí ČSSZ z 26.3.2012 zruší, neboť je nezákonné a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, ve kterém mu vzhledem na zdravotní stav a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o více než 75% bude invalidní důchod přiznán.

Pokud jde o rozhodnutí z 26.3.2012, které žalobce napadá žalobou, v odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že pokud jde o rozhodnutí, jež bylo potvrzeno, tedy rozhodnutí z 22.2.2012, v tomto se konstatuje, že v případě žalobce podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení pro Prahu 10 ze dne 2.12.2011 vznikla u žalobce invalidita dne 7.9.2011. Vzhledem k tomu, že pro ČR nebyla v Příloze VII nařízení uznána žádná shoda s předpisy jiných členských států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity ve smyslu čl. 46 odst. 3 nařízení, posouzení zdravotního stavu pro účely stupně invalidity bylo provedeno výhradně podle § 39 zákona o důchodovém pojištění, tj. podle českých právních předpisů. Dále se zde uvádí, že účastník řízení získal v rozhodném období od 7.9.2001 do 6.9.2011 pouze 3 roky a 175 dnů pojištění. Dobu pojištění od 24.10.2005 do 6.11.2005, kdy byl účastník řízení zaměstnán u společnosti s ručením omezeným, Areál výzkumných ústavů č.p. 539 11911 Praha, nelze hodnotit pro důchodové účely, neboť se jednalo o pracovní úvazek na základě dohody o provedení práce nezakládající účast na důchodovém pojištění.

V námitkách proti uvedenému rozhodnutí vyjadřuje účastník řízení nesouhlas s napadeným rozhodnutím. Zdůrazňuje, že podle posudku lékaře Sociální pojišťovny, pobočka, byl uznán od 7.9.2011 invalidním z důvodu poklesu schopnosti vykonávat výdělečnou činnost o více jak 70% v porovnání se zdravou fyzickou osobou a že získal před vznikem invalidity alespoň 5 ročních období důchodového pojištění ve více členských státech. Sociální pojišťovna zaslala žádost účastníka řízení k přiznání invalidního důchodu ČSSZ, která na základě posudku PSSZ ze dne 2.12.2011, podle něhož byl účastník řízení uznán invalidním dle § 39 odst. 1 zdp, zamítla žádost pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zdp. S odůvodněním rozhodnutí účastník řízení nesouhlasil, neboť nárok na invalidní důchod ve Slovenské republice mu vznikl jen s přihlédnutím k době pojištění získané v ČR v rozsahu 761 dnů, a proto je potřebné stejným způsobem tuto skutečnost zohlednit i při rozhodování v ČR a vzít v úvahu doby pojištění získané v SR v rozsahu 1274 dní ve smyslu čl. 51 nařízení. Doby pojištění pro účely posouzení nároku žadatele o invalidní důchod, které vznikly účastníku řízení v SR, ČSSZ nezohlednila. Výši invalidního důchodu vyplácenou Sociální pojišťovnou SR a ČSSZ je potřebné určit ve smyslu čl. 52 odst. 1 nařízení jako část teoretické výše důchodu, která odpovídá poměry mezi délkou období důchodového pojištění získaného podle právních předpisů SR a celkovou dobou pojištění získanou podle právních předpisů ČR. Teoretická výše invalidního důchodu je součin průměrného osobního mzdového bodu, období důchodového pojištění vyjádřeného v rocích, včetně přepočítacího období, procentního poklesu schopnosti vykonávat výdělečnou činnost a aktuální důchodové hodnoty.

Z uvedeného účastník řízení dovozuje, že jeho nárok je ve smyslu platných právních předpisů SR a ČR s přihlédnutím k čl. 45, 51 a 57 nařízení plně opodstatněný.

ČSSZ v odůvodnění rozhodnutí, jež je předmětem soudního přezkumu, uvedla, že napadené rozhodnutí přezkoumala v plném rozsahu včetně rozsahu podaných námitek a uvedla, že posudkem PSSZ byl účastník řízení uznán invalidním podle § 39 odst. 1 zdp. Jde o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zdp, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 75%. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 7.9.2011, tj. ke stejnému datu, jak stanovila posudková komise Slovenské pojišťovny.

Uvedeno, že dle ust. § 38 zdp má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl ještě 65 let, stal se invalidním pro invaliditu I., II. či III. stupně, získal potřebnou dobu pojištění nebo se stal invalidním v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, nesplnil podmínky na řádný starobní důchod, nedosáhl ještě důchodového věku, byl-li mu přiznán předčasný starobní důchod. Potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí podle § 40 odst. 1 písm. f) zdp 5 let a podle odst. 2 tohoto ustanovení zdp se zjišťuje z období posledních 10 roků před vznikem invalidity. Získání potřebné doby pojištění se nevyžaduje v případě, že invalidita vznikla jako následek pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

S ohledem na aplikaci těchto ustanovení ČSSZ nárok na invalidní důchod zamítla pro nesplnění podmínky 5 let pojištění v rozhodném období 10 let před vznikem invalidity, tj. v době od 7.9.2001 do 6.9.2011, a to i s přihlédnutím k době pojištění vykázané v tomto rozhodném časovém období Sociální pojišťovnou na Slovensku.

S ohledem na tyto skutečnosti ČSSZ znovu přezkoumala, zda v tomto období bylo přihlédnuto skutečně ke všem dobám pojištění, tak jak je účastník řízení uplatnil v žádosti o důchod a které řádně prokázal. Je však nucena potvrdit, že účastník řízení v rozhodném období získal pro účely nároku na invalidní důchod podle **podmínek stanovených českými právními předpisy o důchodovém pojištění skutečně jen 3 roky a 175 dnů pojištění, a to i s přihlédnutím ke slovenské době pojištění.**

V ČR mu bylo započteno 761 dnů, tj. 2 roky a 31 dnů pojištění v časovém rozmezí od 7.11.2005 od 9.2.2006 a od 1.10.2007 do 3.8.2009 a současně bylo přihlédnuto k 509 dnům pojištění tj. 1 roku a 144 dnům pojištění získaným v SR, v období od 1.1.2003 do 4.3.2005 a od 7.9.2006 do 22.6.2007, v souladu s údaji předanými slovenským nositelem pojištění.

Z uvedeného, jak ČSSZ uvedla, je zřejmé, že pro účely nároku na invalidní důchod podle českých právních předpisů mu byla zhodnocena veškerá doba pojištění, kterou uvedl v žádosti o důchod. Nutno potvrdit, že dobu od 24.10.2005 do 6.11.2005, kdy byl účastník řízení zaměstnán u společnosti s ručením omezeným, Areál výzkumných v ústavů,

neboť činnost vykonával na základě dohody o provedení práce a ta nezakládá podle předpisů platných do 31.12.2011 účast na důchodovém pojištění ČR. Další doby pojištění účastník řízení ČSSZ neprokázal a ani je neuvedl v žádosti o invalidní důchod a ani v námitkách proti napadenému rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení nesplňuje jednu ze základních podmínek pro přiznání českého invalidního důchodu a vzhledem k tomu, že je podle posudku invalidní pro invaliditu III. stupně a není schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek, provedla ČSSZ v rámci svého přezkumu, nad rámec podaných námitek, recenzi posudku PSSZ pro Prahu 10 ze dne 2.12.2011, kterou byly potvrzeny původní posudkové závěry PSSZ, včetně vzniku data invalidity, takže je třeba potvrdit i správnost rozhodného období 10 let pro zjišťování potřebné doby pojištění 5 let.

Nutno konstatovat, že nárok účastníka řízení byl posouzen nejen podle českých právních předpisů o důchodovém pojištění, ale i podle čl. 40, 45, 46, 51, 52 a 57 koordinačního nařízení Rady (ES) č. 883/2004, zejména z hlediska základního principu sčítání dob pojištění pro účely získání nároku na dávku. Tím, že však účastník řízení v ČR nesplnil podmínku potřebné doby pojištění v rozhodném období, nemohla být výše takové dávky podle těchto předpisů vyměřena podle nařízení.

K námitce účastníka řízení, že je potřebné i při rozhodování v ČR vzít v úvahu doby pojištění získané v SR v rozsahu 1274 dní ve smyslu čl. 51 nařízení, ČSSZ uvedla, že je při aplikaci nařízení třeba vzít v úvahu skutečnost, že podmínky pro vznik nároku na důchod se v jednotlivých členských státech liší i při uplatnění principu sčítání dob pojištění. Proto se může stát, že pojištěnec, který pracoval ve více státech, nemá nárok na dávku od všech členských států, neboť ve všech státech nemusí být buď uznán invalidním nebo nemusí splnit jiné další podmínky stanovené jejich právními předpisy o důchodovém pojištění.

Tak tomu je i v případě účastníka řízení. ČSSZ při vyřizování žádosti o invalidní důchod rozhodovala podle § 38 a násl. zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a Sociální pojišťovna podle §§ 70-72 z.č. 461/2003 Z.z. o sociálním pojištění.

Podle slovenských předpisů nárok na invalidní důchod má pojištěnec mimo jiné za podmínky, že se stal invalidním, získal stanovený počet roků důchodového pojištění uvedený v § 72 a ke dni vzniku invalidity nesplnil podmínky nároku na starobní důchod a nebo mu nebyl přiznán předčasný starobní důchod. Podle ust. § 72 odst. 1 písm. d) počet roků důchodového pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod pojištěnce ve věku nad 28 roků do 34 roků je nejméně 5 roků. Přitom platí, že potřebný počet roků důchodového pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod se zjišťuje z celého období před vznikem invalidity.

Z porovnání českých a slovenských právních ustanovení týkající se nároku na invalidní důchod je zřejmé, že **podle českých právních předpisů se podmínka potřebné doby 5 let pojištění zjišťuje u pojištěnce staršího 28 let, ale mladšího 38 let z posledních 10 let před vznikem invalidity, kdežto podle slovenských právních předpisů z celého období před vznikem invalidity.**

Z výše uvedených důvodů ČSSZ po provedeném šetření dospěla k závěru, že námitky účastníka řízení nejsou důvodné.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že se vypořádala ve svém rozhodnutí se všemi námitkami žalobce a neshledala, že by napadené rozhodnutí bylo nesprávné nebo v rozporu s právními předpisy.

Jak bylo uvedeno, k získání nároku na invalidní důchod z českého důchodového pojištění je kromě uznání invalidity též nutno, aby pojištěnec starší 28 let získal minimálně 5 let pojištění v rozhodném období posledních 10 let před vznikem invalidity (event. v kterémkoliv období 10 let dokončeném po vzniku invalidity). Dle osobního listu důchodového pojištění žalobce v rozhodném období 10 let před vznikem invalidity, tj. v době od 7.9.2001 do 6.9.2011 nezískal potřebných 5 let pojištění, ale pouze 3 roky a 175 dnů pojištění. Přestože tedy dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce odpovídá od 7.9.2011 invaliditě III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1.1.2010, nezbylo žalované než žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu zamítnout pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. Zákon o důchodovém pojištění žalované neumožňuje, aby se při nesplnění jedné ze základních podmínek nároku na invalidní důchod k této podmínce nepřihlížela nebo aby jí prominula z důvodu nepříznivé sociální situace žadatele o dávku.

K námitce žalobce, že mu nárok na invalidní důchod přiznává nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, uvedla, že uvedené nařízení týkající se koordinace systému sociálního zabezpečení členských států Evropské unie nenahrazuje vnitrostátní zákonodárství jednotlivých členských států. Každý stát si naopak zachovává svůj vlastní sociální systém, včetně vnitrostátních předpisů upravujících konkrétní podmínky stanovené pro vznik nároku na dávky důchodového pojištění (věk pro odchod do důchodu, potřebná doba pojištění apod.). Splnění podmínek nároku na důchod v jednom z členských států tedy samo o sobě nezakládá nárok na tentýž důchod v jiném členském státě, neboť v každém z členských států se vznik nároku na důchod řídí jeho vlastními vnitrostátními právními předpisy. Účelem koordinačních nařízení je především zajistit, aby migrující osoba zaměstnaná ve více členských státech neztratila své nároky v oblasti sociálního zabezpečení z důvodu odlišného vnitrostátního zákonodárství v jednotlivých členských zemích (např. proto, že by v žádné z nich nesplnila potřebnou vnitrostátní dobu pojištění pro nárok na důchod) a aby následná poměrná výše důchodu odpovídala skutečně získané době pojištění ve státě příslušném pro její výplatu. Koordinační nařízení proto zaručují pojištěncům, že pro nárok na důchod bude přihlédnuto i k době pojištění získané v jiném členském státě, a to v rozsahu stanoveném právními předpisy, které členský stát rozhodující o důchodu provádí.

V žádném z ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 však není stanoveno, že by při vzniku nároku na důchod v jednom z členských států automaticky vznikl nárok na důchod i v jiném členském státě, nebo že by členský stát rozhodující o dávce měl přihlédnout k době pojištění získané v jiném členském státě nad rámec svých vnitrostátních předpisů.

Žalovaná v souladu se zásadou sčítání dob pojištění při posuzování nároku žalobce na invalidní důchod přihlédla i ke slovenské době pojištění, kterou žalobce získal v rámci rozhodného období, nicméně ani po zhodnocení této doby nedošlo k naplnění podmínky uvedené v § 40 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1.1.2010, stanovené pro nárok na dávkové plnění. Za stávajícího skutkového stavu bylo tedy vydáno rozhodnutí žalované v souladu s právními předpisy.

Vzhledem k tomu, že žádost žalobce o invalidní důchod byla zamítnuta z důvodu nesplnění podmínky potřebné doby pojištění v zákonem specifikovaném rozhodném období (tj. nikoliv proto, že by ČSSZ nepovažovala žalobce za invalidního) a žalobce v žalobě neuvedl (nedoložil) žádné skutečnosti, které by mohly mít vliv na stávající skutkové okolnosti či právní posouzení, navrhovala, aby soud žalobu dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.“).

Skutkové a právní zhodnocení věci.

Krajský soud v Brně z obsahu žaloby, námitek proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 22.2.2010 i z obsahu dávkového spisu zjistil, že mezi účastníky je nesporné, že žalobce se stal invalidním pro invaliditu III. stupně od 7.9.2011.

Česká správa sociálního zabezpečení při vydání rozhodnutí postupovala dle platného právního předpisu ČR, tedy zákona o důchodovém pojištění, zákona č. 150/1995 Sb., v platném znění a postupovala i s přihlédnutím k čl. 40 a 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, tedy postupovala v případě žalobce správným a zákonným způsobem.

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se

- a) invalidní a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b) invalidním následkem pracovního úrazu

V případě žalobce bylo nutno použít při zohlednění jeho situace § 38 písm. a) zdp, neboť žalobce se stal invalidním od 7.9.2011, což nezpochybňoval a proto bylo potřeba zkoumat i další druhou podmínku, zda získal potřebnou dobu pojištění, neboť pro přiznání invalidního důchodu je potřeba splnit obě podmínky.

Podle § 40 odst. 1 písm. f) zdp potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let (což je případ žalobce) 5 roků.

Podle odst. 2 § 40 zdp potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10-ti roků před vznikem invalidity.

Rozhodným obdobím, ve kterém bylo potřeba zjišťovat potřebnou dobu pojištění je v případě žalobce tedy období od 7.9.2001 do 6.9.2011, což také ČSSZ učinila a zjistila, že v rozhodném období žalobce získal pouze 3 roky a 175 dnů pojištění, tedy nesplnil potřebnou dobu pojištění v uvedeném období nejméně 5-ti let, a to i s přihlédnutím ke slovenským dobám pojištění v tomto období, tj. od 7.9.2001 do 6.9.2011, takže ČSSZ v tomto případě postupovala nejenom podle českých právních předpisů ale přihlédla i k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, a to správně k čl. 40 a 45.

Velmi podrobně ve svém rozhodnutí zdůvodnila, proč nemohla žalobci započítat veškerou dobu pojištění získanou ve slovenské republice, která činí dle rozhodnutí slovenské pojišťovny 1274 dnů, mohla započítat pouze dobu získanou na pojištění ve slovenské republice v rozhodném období podle českých právních předpisů, což činilo celkem 509 dnů v rozhodném období.

Protože ČSSZ postupovala při rozhodování o nároku žalobce na invalidní důchod, podle platného právního předpisu v ČR, a použila správně i čl. 40 a 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, když započítala v rozhodném období veškerou dobu pojištění získanou na území ČR i SROV. Dospěla k závěru, po sečtení těchto dob, že u žalobce se jedná v tomto období pouze o 3 roky a 175 dnů pojištění, tedy že žalobce nesplnil druhou z podmínek, když musí být splněny obě (§ 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb.).

Proto soud žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s. (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

Pokud pak jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, proto bylo rozhodnuto o nákladech řízení tak, že žádnému z účastníků nebyly jejich náklady přiznány.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. ledna 2013

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně